
Analiz matematyczna

Zajęcia nr 4

Granice

? Limit

Limit[*expr*, $x \rightarrow x_0$] finds the limiting value of *expr* when x approaches x_0 . >>

Limit[Sin[x] / x, x → Infinity]

0

Założenie:

0

Limit[x^a, x → Infinity, Assumptions → a == 0]

1

Limit[x^a, x → Infinity, Assumptions → a > 0]

∞

Granice prawostronne i lewostronne

lewostronne:

Limit[1 / x, x → 0, Direction → 1]

$-\infty$

prawostronne:

Limit[1 / x, x → 0, Direction → -1]

∞

Zadanie

policzyc granice

a) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$

b) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sin(n!)}{\sqrt{n}}$

c) $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{1+n} - \sqrt{n}$

d) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n^q}$ dla $q > 0$

e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{(2n+1)! - (2n-1)!}{(2n)! n!}$

f) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{c^n}{n^k}$ dla $c > 1$

g) $\lim_{x \rightarrow \infty} \sin(x)$

h) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin(x)}{x}$

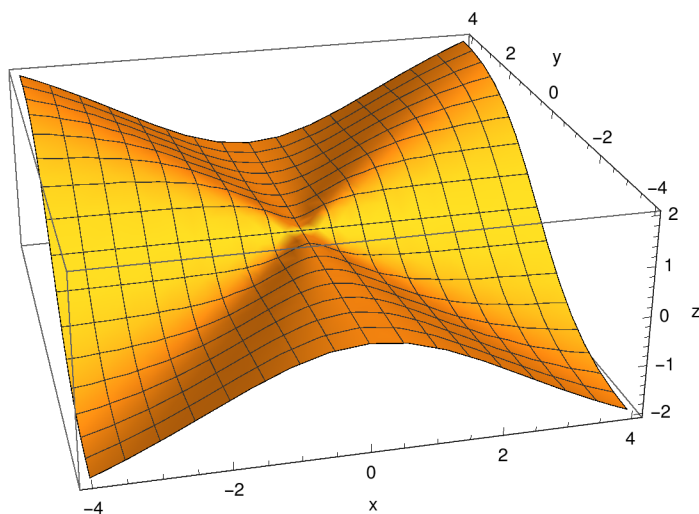
Granice funkcji dwózmiennych

$$\lim_{x \rightarrow x_0, y \rightarrow y_0} f(x, y)$$

$$A[x_, y_] = x^2 y / (x^2 + y^2)$$

$$\frac{x^2 y}{x^2 + y^2}$$

```
Plot3D[A[x, y], {x, -4, 4}, {y, -4, 4},
  AxesLabel -> {"x", "y", "z"}]
```


Przejsie do zmiennych biegunowych

$$AA[r_, \theta_] = A[x, y] /. \{x \rightarrow r \cos[\theta], y \rightarrow r \sin[\theta]\}$$

$$\frac{r^3 \cos[\theta]^2 \sin[\theta]}{r^2 \cos[\theta]^2 + r^2 \sin[\theta]^2}$$

$$AA[r_, \theta_] = \text{Simplify}[\%]$$

$$r \cos[\theta]^2 \sin[\theta]$$

? Simplify

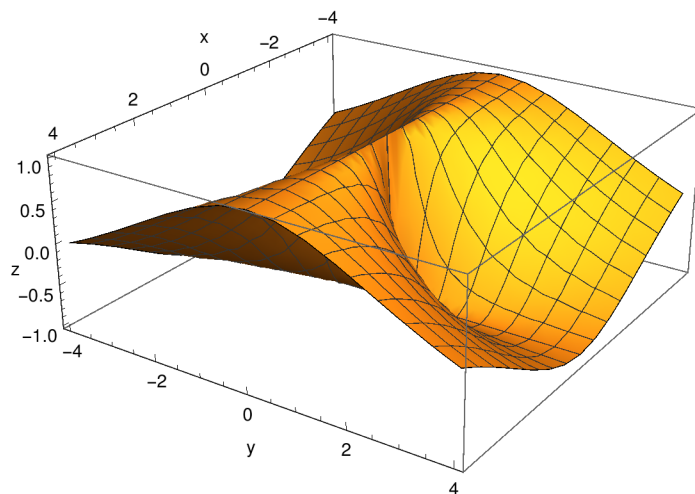
`Simplify[expr]` performs a sequence of algebraic and other transformations on *expr* and returns the simplest form it finds.

`Simplify[expr, assum]` does simplification using assumptions. >>

```
B[x_, y_] = (x^2 - y^2) / (x^2 + y^2)
```

$$\frac{x^2 - y^2}{x^2 + y^2}$$

```
Plot3D[B[x, y], {x, -4, 4}, {y, -4, 4},  
  AxesLabel -> {"x", "y", "z"}]
```



```
BB[r_, θ_] = Simplify[ B[x, y] /. {x -> r Cos[θ], y -> r Sin[θ]}]  
Cos[2 θ]
```

```
Limit[BB[r, 0], r -> 0]
```

1

```
Limit[BB[r, Pi / 2], r -> 0]
```

-1

Zadanie

1. Zdefiniować funkcję $G(x, y) = \frac{xy}{x^3 + y^2}$

2. Narysować wykres 3D dla $x \in [-4, 4]$, $y \in [-4, 4]$
3. Przechodząc do zmiennych biegunowych zbadać granicę w punkcie $\{0, 0\}$

Suma wyrazów ciągu

? Sum

$\text{Sum}[f, \{i, i_{\max}\}]$ evaluates the sum $\sum_{i=1}^{i_{\max}} f$.

$\text{Sum}[f, \{i, i_{\min}, i_{\max}\}]$ starts with $i = i_{\min}$.

$\text{Sum}[f, \{i, i_{\min}, i_{\max}, di\}]$ uses steps di .

$\text{Sum}[f, \{i, \{i_1, i_2, \dots\}\}]$ uses successive values i_1, i_2, \dots .

$\text{Sum}[f, \{i, \{i_{\min}, i_{\max}\}, \{j, \{j_{\min}, j_{\max}\}, \dots\}]$ evaluates the multiple sum $\sum_{i=i_{\min}}^{i_{\max}} \sum_{j=j_{\min}}^{j_{\max}} \dots f$.

$\text{Sum}[f, i]$ gives the indefinite sum $\sum_i f$. \gg

$\text{Sum}[k^2, \{k, 10\}]$

385

$\text{Sum}[k^2, \{k, n\}]$

$\frac{1}{6} n (1 + n) (1 + 2n)$

$\text{Sum}[q^k, \{k, 0, n\}]$

$\frac{-1 + q^{1+n}}{-1 + q}$

$\text{Sum}[1 / (2k + 1)^2, \{k, 0, \text{Infinity}\}]$

$\frac{\pi^2}{8}$

Zadanie

Obliczyć sumy:

a) $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{(-1)^{1+k}}{k}$

b) $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{2^k}$

c) $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{2^k - 3^k}{5^k}$

d) $\sum_{k=1}^{\infty} \frac{\text{Log}[k]}{k^2}$

Pochodne

? D

$D[f, x]$ gives the partial derivative $\partial f / \partial x$.

$D[f, \{x, n\}]$ gives the multiple derivative $\partial^n f / \partial x^n$.

$D[f, x, y, \dots]$ differentiates f successively with respect to x, y, \dots

$D[f, \{\{x_1, x_2, \dots\}\}]$ for a scalar f gives the vector derivative $(\partial f / \partial x_1, \partial f / \partial x_2, \dots)$.

$D[f, \{array\}]$ gives a tensor derivative. >>

$f[x_, y_] = 1 / (x^2 + y)$

$$\frac{1}{x^2 + y}$$

$D[f[x, y], x]$

$$-\frac{2x}{(x^2 + y)^2}$$

$D[f[x, y], \{x, 2\}]$

$$\frac{8x^2}{(x^2 + y)^3} - \frac{2}{(x^2 + y)^2}$$

$D[f[x, y], x, y]$

$$\frac{4x}{(x^2 + y)^3}$$

$D[f[x, y], \{x, 2\}, y]$

$$-\frac{24x^2}{(x^2 + y)^4} + \frac{4}{(x^2 + y)^3}$$

Zadanie

Oblicz pochodną następujących funkcji

a) $f(x) = \frac{\operatorname{tg}(x) - \operatorname{ctg}(x)}{\operatorname{tg}(x) + \operatorname{ctg}(x)}$, oblicz $\frac{d}{dx} f$

b) $f(x) = \frac{\arcsin(x)}{x^2}$, oblicz $\frac{d^2}{dx^2} f$

c) $f(x,y) = \arcsin\left(\frac{y}{x^2}\right)$, oblicz $\frac{d^2}{dx dy} f$

Styczna normalna i okrzywe

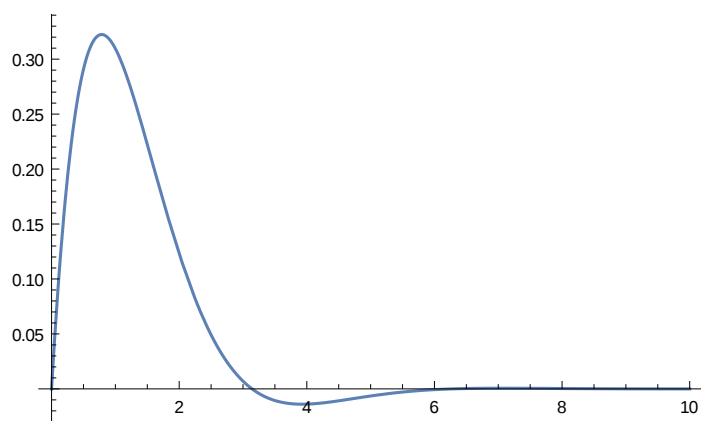
```
f[x_] = Exp[-x] Sin[x]
```

```
e-x Sin[x]
```

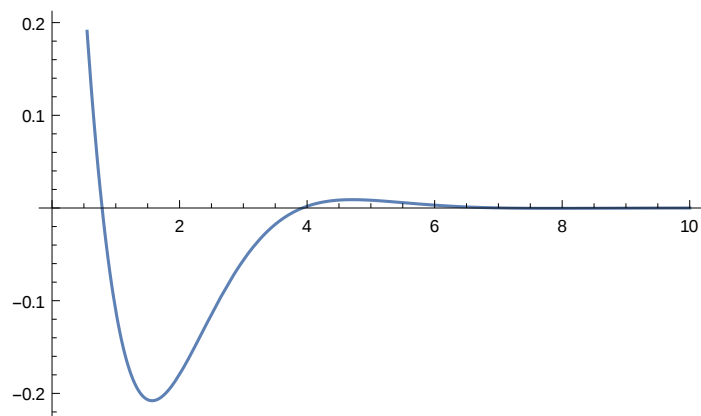
```
p[x_] = D[f[x], x]
```

```
e-x Cos[x] - e-x Sin[x]
```

```
Plot[f[x], {x, 0, 10}]
```



```
Plot[p[x], {x, 0, 10}]
```


Styczna do wykresu funkcji f w punkcie x_0

```
styczna[x_, x0_] = f[x0] + p[x0] * (x - x0)
e-x0 Sin[x0] + (x - x0) (e-x0 Cos[x0] - e-x0 Sin[x0])
```

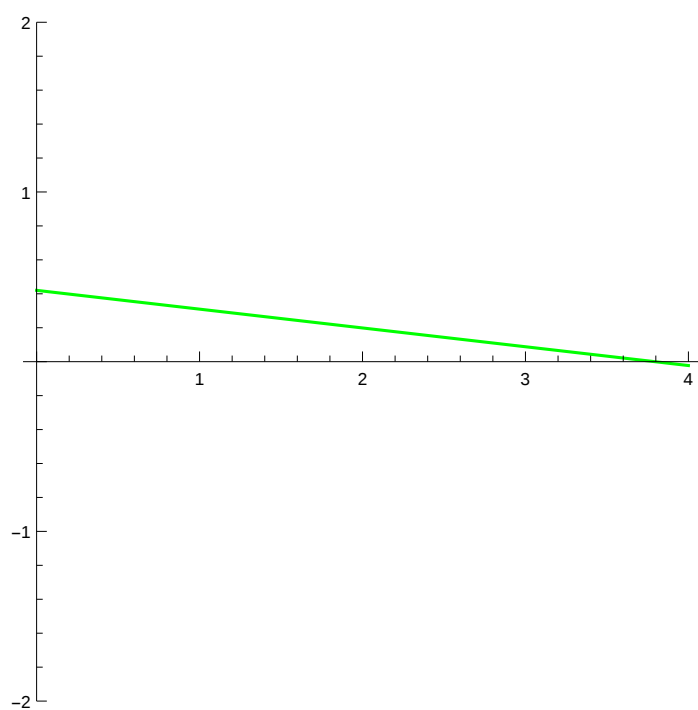
Normalna do wykresu funkcji f w punkcie x_0

```
normalna[x_, x0_] = f[x0] - (1 / p[x0]) * (x - x0)
```

$$e^{-x_0} \sin[x_0] - \frac{x - x_0}{e^{-x_0} \cos[x_0] - e^{-x_0} \sin[x_0]}$$

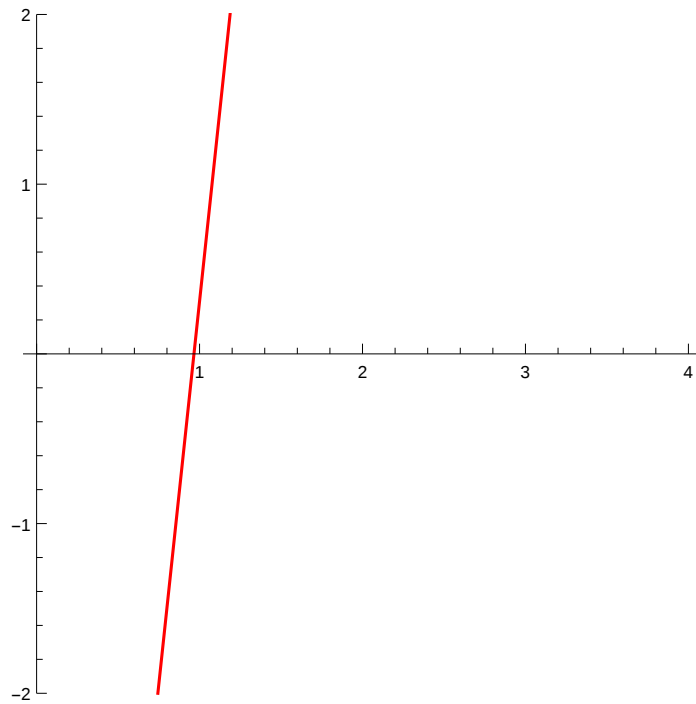
Wykres stycznej do wykresu funkcji f w punkcie $x = 1, y=f(1)$

```
Plot[styczna[x, 1], {x, 0, 4},
PlotRange -> {-2, 2}, AspectRatio -> 1, PlotStyle -> Green]
```

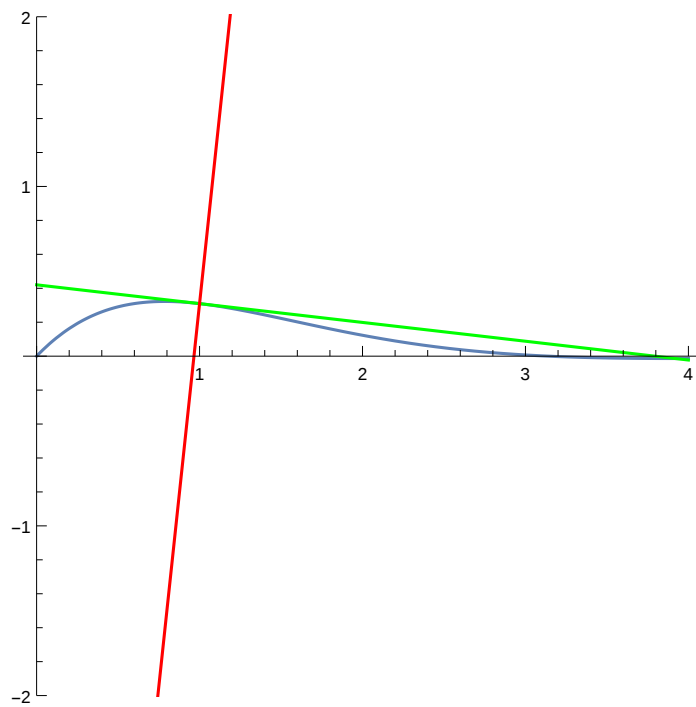

Wykres normalnej do wykresu funkcji f w punkcie $x = 1, y=f(1)$

```
Plot[normalna[x, 1], {x, 0, 4},
  PlotRange → {-2, 2}, AspectRatio → 1, PlotStyle → Red]
```



```
Show[
  Plot[f[x], {x, 0, 4}, PlotRange → {-2, 2}, AspectRatio → 1],
  Plot[styczna[x, 1], {x, 0, 4}, PlotStyle → Green],
  Plot[normalna[x, 1], {x, 0, 4}, PlotStyle → Red]
]
```


? Maximize

Maximize[f , x] maximizes f with respect to x .

Maximize[f , { x , y , ...}] maximizes f with respect to x , y ,

Maximize[{ f , $cons$ }, { x , y , ...}] maximizes f subject to the constraints $cons$.

Maximize[..., $x \in reg$] constrains x to be in the region reg .

Maximize[..., ..., dom] constrains variables to the domain dom , typically Reals or Integers. >>

Maximize[{ $p[x]$, $0 \leq x \leq 10$ }, x]

{1, { $x \rightarrow 0$ }}

Minimize[{ $p[x]$, $0 \leq x \leq 10$ }, x]

{ $-\mathrm{e}^{-\pi/2}$, { $x \rightarrow \frac{\pi}{2}$ }}

Wykresz suwakiem

? Manipulate

Manipulate[$expr$, { u , u_{min} , u_{max} }] generates a version of

$expr$ with controls added to allow interactive manipulation of the value of u .

Manipulate[$expr$, { u , u_{min} , u_{max} , du }] allows the value of u to vary between u_{min} and u_{max} in steps du .

Manipulate[$expr$, {{ u , u_{init} }, u_{min} , u_{max} , ...}] takes the initial value of u to be u_{init} .

Manipulate[$expr$, {{ u , u_{init} , u_{lbl} }, ...}] labels the controls for u with u_{lbl} .

Manipulate[$expr$, { u , { u_1 , u_2 , ...}}] allows u to take on discrete values u_1 , u_2 ,

Manipulate[$expr$, { u , ...}, { v , ...}, ...] provides controls to manipulate each of the u , v ,

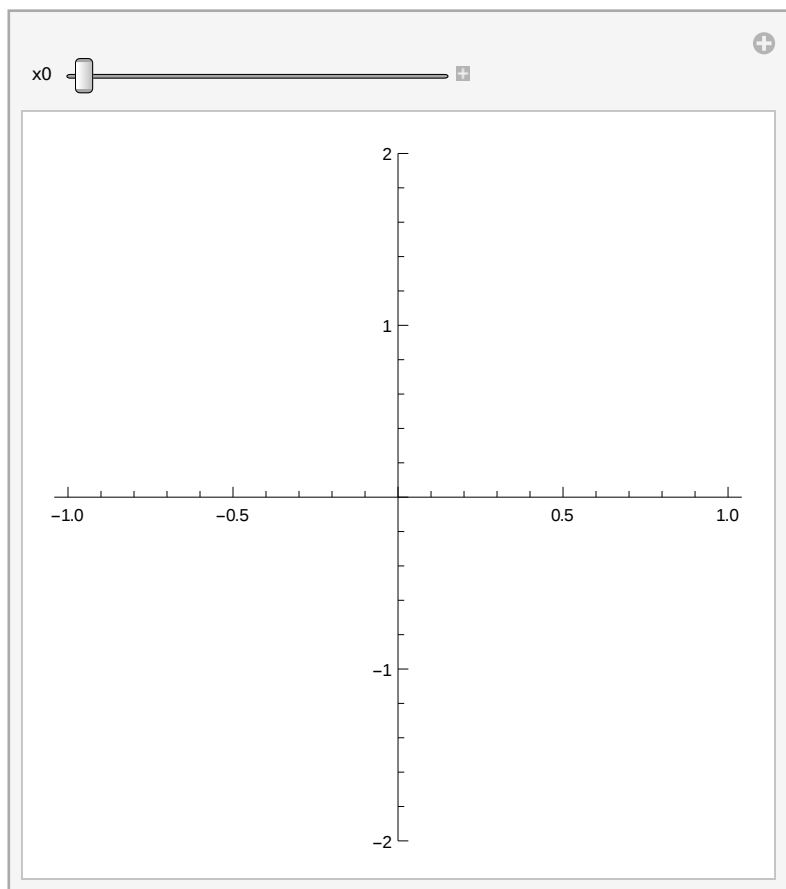
Manipulate[$expr$, $c_u \rightarrow \{u, \dots\}$, $c_v \rightarrow \{v, \dots\}$, ...]

links the controls to the specified controllers on an external device. >>

```

Manipulate[
  Show[
    Plot[f[x], {x, 0, 4}, PlotRange → {-2, 2}, AspectRatio → 1],
    Plot[styczna[x, x0], {x, 0, 4}, PlotStyle → Green],
    Plot[normalna[x, x0], {x, 0, 4}, PlotStyle → Red]
  ],
  {x0, 0, 4}]

```

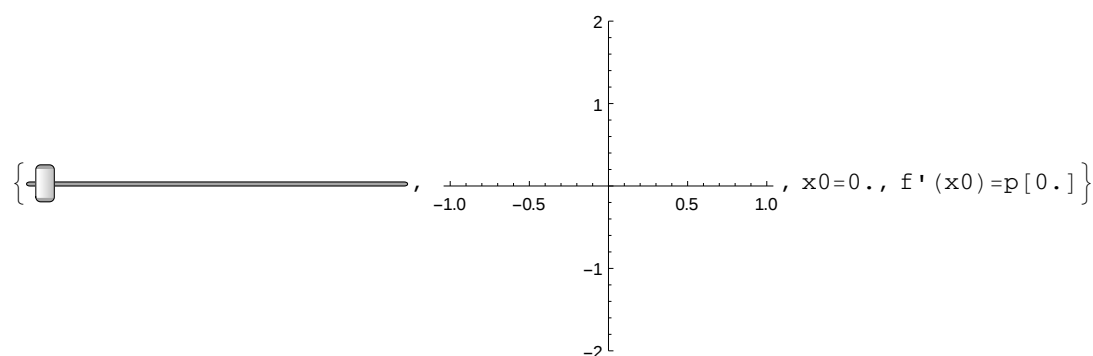

? DynamicModule

`DynamicModule[{x, y, ...}, expr]` represents an object which maintains the same local instance of the symbols x, y, \dots in the course of all evaluations of Dynamic objects in *expr*. Symbols specified in a `DynamicModule` will by default have their values maintained even across Wolfram System sessions.

`DynamicModule[{x = x0, y = y0, ...}, expr]` specifies initial values for x, y, \dots ➤

```
DynamicModule[{x0},
{
  Slider[Dynamic[x0], {0, 4}],
  Dynamic[
    Show[
      Plot[f[x], {x, 0, 4}, PlotRange → {-2, 2}, AspectRatio → 1],
      Plot[styczna[x, x0], {x, 0, 4}, PlotStyle → Green],
      Plot[normalna[x, x0], {x, 0, 4}, PlotStyle → Red]
    ],
    Dynamic["x0=" <> ToString[x0]],
    Dynamic["f'(x0)=" <> ToString[p[x0]]]
  ]
}
]
```


Zadanie

1. Zdefiniuj funkcję

$$f(x) = x - \arctan(x)$$

oblicz pochodną $f'(x)$

oraz jej styczną i normalną do wykresu w punkcie x_0 (funkcja x i x_0).

2. Stwórz DynamicModule zawierający:

- wykres f , jej stycznej $x \in \{-1, 3\}$ oraz normalnej
- suwak zmieniający wartość x_0 od -1 do 3
- wartość x_0 oraz pochodnej $f'(x_0)$

3. Znajdź największą i najmniejszą wartość pochodnej w przedziale $\{-1, 3\}$ (funkcje Maximize, Minimize)